

CARIT ETLAR

Fredsfyrsten.

Fader Joseph havde ikke altid været alene i Stenhytte deroppe. Han havde haft en lille Broder, som han drog op til noget for godt til Jorden. En lille Dreng, der sjældent ser andre Mennesker og kun lever med Himlens Fugle og Dyr og Blomster inden aabne Døre i en gæstfri Hytte hos en from og kærlig Mand som Fader Joseph, bliver et sjældent Menneskebarn. Lille Jean var Pater Josephs Glæde. Naar Vinterstormen strøg gennem Passet, og Kastaniernerne sprutede i den glødende Aske, lo lille Jean omkring med Vindstødene. Naar Solen sendte sine Straaler lodret gennem den lette Bjergluft, laa lille Jean i den smalle Skygge og sang og ventede paa, hvad Broderen bragte med hjem til ham fra Bjergvandringerne.

Saaledes blev Jean voksen, og rankere Knægt fandtes ikke i nogen Dal. Ikke heller smukkere, dristigere i sin Uskyld, blidere i sin Renhed syntes Angete, en fattig Enkes Datter i en lille Vinggaard ved Bjergets Fod. De to fandt hinanden i Korsikas Glød og under Himlens Blaa, ukendte Inderligheds Dybder aabnedes for dem — dog ikke dybe nok.

Den eneste Kamp, som Sydens Hidsol lærte disse to Naturbørn, var Længsel efter Hengivelse, deres eneste Higen; „Jeg giver ikke min elskede nok, ikke nær nok."

Hvad kendte de i deres Hjertes Enfold til de Hindringer, som Samfundet taarner i Vejret mellem Følelsen og dens Genstand? denne Drømmemus, der forfølger Munken i hans Askese, saavel som den pligttro Samfundsbørg, og kun tjener til at give hans hemmelige Drøm en raffineret Højde, som Sydens Sol næppe kalder frem.

Hvad kendte de til den civiliserede Verdens indtil Sygelighed skærpede Modtagelighed, disse halve Indrømmelser, denne evige Frastøden og Tiltrukken, som fylder vort Hjerter og Hjerne med Indskydelser, der alle som Bien kun slæber mere Honning til Kuben, — denne kunstige Febertilstand, hvor Love staber Diger i Vejret, og hvor Forstanden er Æresvagt og Fyrtaarn tillige over Brændingen.

Lykkelige Jean og Angele fra Korsika!

Jean var nu gaaet i Lære hos en Tømrer og meget dygtig Snedker tillige i Naboladen, han arbejdede for to og følte for ti, og naar hans Længsel svang sig over Bjerget, bragte den altid det ene Budskab: „Modtag endnu meget mere, end jeg ejer, du elskede."

Angele sad imedens hjemme i Vingaarden og stirrede mod Naboladen, det vil sige, hun maatte først se opad, for der var jo store Bjerge mellem hende og hendes Jean.

Da Pater Joseph nu laa syg, kom Jean hjem og plejede ham.

Joseph kendte ikke til Hævngrædder mod sine Plageaander, og han lærte Jean at bede om Tilgivelse for dem hos alles Herre.

Men naar Aftenskyggen i blaa Slør begynder at driste sig op fra Dalen, og over Josephs rosenfarvede Bjerg, vilde Fader Joseph altid sove og bad Jean gaa sin Vej. Naar saa Jean var gaaet, aabnedes Joseph igen de store, brune Øjne til Hyrdenkens Stendyng og laa og tænkte paa Jeans unge Lykke og paa den fattige Enkes Nød tillige. Aftenklokken gørgede han dog helst selv hvor stærk Saarfeberen end var, de Toner var hans Forbindelse med Gud, en hellig Pligt overfor Himlen, som kun Døden kunde fravriste ham.

En Aften kom Jean ikke hjem. Næste Morgen bragte de hans Lig. Fader Joseph saa spørgende mod Himlen.

„Hvor kunde du tillade dette, Fader i det høje?" „Din Villie ske," fejdede han til, da to Dage var gaaet.

Hvem var Gerningsmanden? Ingen vidste det. Disse to Børn holdt alle af. Ja, Angele var ogsaa elsket af den sortmusede, rige Vinggaardssøn, hvis Ejendom stødte op til hendes Moders, ham der laante dem sin Vandaare ti Minutter for at overrisle deres Have hver Sommeraften for ingen anden Løn end et Blik fra Angeles Øjne.

Maaneder gik, Gendarmene var igen forsvundne fra Egnen med uforrettet Sag, Jeans Morder blev ikke fundne.

En Morgenstund bankede det paa Josephs Hyttedør, og Christinacci traadte ind, da Josephs blide Stemme raabte: „Kom!"

„Jeg vil skrifte, Munk," sagde Christinacci med et ildevarslende Smil.

Fader Joseph tog Soutanen ned fra en Knaqe ved Helgenbilledet og gik foran ud i Kapellet. Her knælede Christinacci ned i Skriftestolen og hviskede med djevelsk Skadefryd:

„Jeg dræbte din dunkindede Broder Jean for at vinde Angele, jeg angrer ikke, hvad jeg gjorde, forbandet være hans hvide Ben, Angele sygner hen ved Mindet om ham."

Fader Joseph sad længe sammensunken i sin Stol, efter at Vinggaardssønnen var gaaet, en usigelig Smerte dirrede i hans fine Træk, der var strøet Salt i hans blødende Saar, det sved blot skarpere, derved var intet at gøre. Skriftemaalts Hemmelighed er hellig, det vidste Christinacci, da han ud tænkte denne djevelske Hævn, siden den døde endnu stadig stod i Vejen for hans brændende Ønsker.

Joseph bar ogsaa denne Byrde, men en Gang, han syntes den blev for tung, gik han ned til Biskoppen i Ajaccio og bad ham tage den fra ham.

Den høje Præst sukkede, bød Broder Joseph spise med af hans stegte Fasan med Trøfler, skænkede selv Vin for ham fra den gamle Kælder og bød ham gaa hjem og bære Byrden videre, saaledes som Frelseren selv havde gjort.

En Dag gik Joseph rundt i Dalen med Tiggerposen for sine fattige Hyrder paa Bjerget. Christinacci stod i sin Dør, da Joseph gik forbi.

„Hvorfor standser du ikke hos mig, Bettelmunk?" spurgte han haanligt og tog et fem Francs Stykke frem. „Jeg maa til at gøre mig gode Venner med Vor Herre, for nu er min Taalmodighed til Ende, en af disse Aftener skal Angele blive min Brud."

Da Pengestykket faldt i Fattigbøssen, blev den saare tung for Fader Joseph at bære, saa tung, at da han kom til Broen over Floden Liamone, rystede han pludselig hele Bøssens Indhold ud i den brusende Foraarsflod og skælvde over hele Legemet.

Men da han kom hjem, hudflettede han sit blottede Legeme, græd og fastede og blev meget svag.

En Nat bankede det paa Josephs Dør. Banditten Arighi traadte ind, da Fader Josephs svage Røst sagde: „Velkommen."

„Du er jo syg, hellige Fader," sagde Arighi, der søgte at gøre sin hæse Stemme blid. „Du svindeh en som dit Helgenlys for Alteret, naar Oliën er brændt op; der er noget i Vejen med dig, nu skal du sige det til mig, saa skal jeg hjælpe dig?"

Fader Joseph rystede paa Hovedet og saa ud gennem det lille, maanelyse Vindue.

„Er det et Pigebarn dernede i Dalen, du længes efter?" spurgte Arighi. „Nævn mig hende, saa skal jeg hente hende op i min Hule og gøre hende som et Kid, til du kommer."

Fader Joseph vendte Hovedet mod Banditten og betragtede ham med et uforstående, forundret Blik.

„Ja, ja, Kærlighed kan komme over os alle som Sult," mumlede Banditten og drog sin Kniv halv frem. „Saa er der noget andet i Vejen. Du vil have fat i lille Jeans Morder, ikke sandt? stol blot paa mig."

Fader Joseph rejste sig med et Sæt paa sit Leje, der skød et Lynglimt frem af hans Blik, en korsikansk Idflamm, vild og hæftig, lyste pludseligt ud af det magre, fortrukne Ansigt, åarelange Lidelser tændte op, et Skrig fra hans forpinte og martrede Bryst trængte frem, hæst og uartikuleret, medens Fader Joseph sank tilbage og med den venstre Haand rev en dyb Flænge over sit Bryst.

„Der ramte jeg nok rigtig, lille Fader," hviskede Banditten og nikkede bifaldende.

Lidt efter stod Joseph op og raabte: „Vig fra mig, sataniske Frister, jeg er forbandet."

Arighi luskede slukøret ud af Døren, men enden han gik, lagde han en hvid Gudemælksost, ndsvøbt i Bregneblade, og to nyskudte Agerhøns ved Tærskelen.

Den Nat lød skarpe Piskeslag ud fra Josephs Hytte og mange Bønner.

Nogle Nætter senere hørte Joseph tunge Skridt udenfor sit Hus, og en vægtig Byrde blev ligesom slængt ned over Stenen. Han stod op og aabnedes Døren. Der laa en død Mand paa Trinet. Christinaccis sortmusede Ansigt vendte op imod ham. Banditten Arighi sad lidt tilbage i Skyggen, halv skamfuld, halv lykkelig stolt over sin Bedrift.

Joseph løftede Haanden i det klare Maanelys, den lille Præst syntes at vokse, medens hans blide Stemme blev myndig og befalende:

„Ryggesløse, hvad har du gjort? Hævnen hører Vor Herre Zebaoth til, gaa, du er hjemfalden til den evige Skærsild, dersom ikke Bødden hernede og vor Faders Barnhøjtidelighed hisset frier dig derfra, Gaa og kom aldrig mere for mine Øjne."

„Nu gaar jeg, nu gaar jeg," brummede Banditten og traadte hen til Joseph. „Det har allerede længe været bestemt. Først vilde jeg blot bringe dig ham der, et lille Mord mere eller mindre tæller ikke for mig, siden jeg dog skal hænges, nu jeg melder mig selv dernede."

Banditten knælede og kyssede Enden af Josephs Skærf.

„Sig saa et godt Ord, lille Fader, det tager jeg med, og lov at du vil komme og give mig Nadveren, før det Fæle skal gaa for sig."

Han strøg betegnende med Haanden om sin Hals.

„Jeg lover det," sagde Fader Joseph, to store Taarer løb over hans indfaldne Kinder, og Joseph holdt Ord.

Arighi meldte virkelig sig selv hos Øvrigheden i Ajaccio og blev af Retten i Bastia dømt til Døden. Da Bødden kom for at hente ham, sad han nok saa fornuftig og havde lagt begge sine barkede Hænder om Fader Josephs Hoved, der hvilede mod hans Bryst. Han rejste sig og gik frejdigt forrest i sine Lænker, Joseph fulgte efter med sænket Hoved, valkende som den rette Forbryder.

Da alle Forberedelser var trufne, saa Banditten endnu en Gang hen til Joseph og rystede medlidende paa Hovedet, som om han sagde: „Hvad skal der nu blive af dig, lille Fader, nu du ikke længere har mig til at klare Sagerne for dig?"

Saaledes skiltes det Skriftebarn fra sin Skriftefader.

Fjerde Afsnit.

MISSIONÆREN.

Fader Joseph saa langt ud over sine Bjerge og Dale. Fra Stendyssehuset, omkring hvilket Bjergryg taarnedes over Bjergryg, fulgte han aarvaagen Begivenhedernes Gang rundt om i vid Omkreds.

Der kom jævnlig hemmelige Bud op til Missionæren ved Antoniokapellet, naar hans Mægling ønskedes ved skæbnsvangre Møder mellem fjendtlige Familier, eller ved Tildragelser, der kunde medføre blodige Tvistigheder. Om alt saadant var Joseph underrettet Dage forud, før Begivenhederne fandt Sted, medens Gendarmeriet uagtet dets velordnede Spionsystem oftest først den følgende Dag modtog Nys om dette eller hint, hvor dets Nærværelse havde været berettiget i Lovens Interesse.

Fader Josephs Rejseforberedelser var kun faa. Han eftersaa, om den klodse Smedejernsnøgle gik villigt rundt i Laasen, smurte dens rustne Kam omhyggeligt med Olivenolie, satte sine Madvarer frem paa Bordet og skrev med Kridt paa Døren:

„Joseph er ude i Mission, velkommen herinde, alle."

Det hændtes, at Fødemidlerne var borte, naar Joseph vendte hjem, og saa blev han glad, men det hændte ligesaa ofte, at andres milde Gaver var dnygede op i hans Stue ved hans Tilbagekomst, og saa blev Joseph ogsaa glad, det var den Slags Mad, der gav ham bedst Huld.

Marignano hedder en gammel korsikansk Landsby, hvis Huse er klinede op mod Klippevæggen som Svalereder, sværtede af Ælde, sminkede af Sollys og Livets unge Farver. Byen ligger oppe i et malerisk Bjerglandskab, paa Højden af en Kamperyg, som paa den ene Side glider ud i et skarpt og takket Skraaplan, der vekslers med brungrønne Kastanieskove, røde Klipper, henaandede Olivenlunde, og hvis Fod dækkes af Kaktus, begrænses af en Flodstrøm. En Naturevolution har maaske formet disse Svælge, furet disse Bjerge, sprængt disse vældige Klippemasser mod Himlen; Tiden har atter mildnet, jævnet, sløret dette Kraftudbrud, iklædt de brudte Linier Livets Ynde, bredt dets Farver og Drøm over Furer og Svælge, saa de nærmest ligner Smilehuller paa en Ungskønheds Kind. Her som overalt er Samson besejret af Dalila, Kraften af Ynden, Genfødslen i Udspring dækker med svulvende Pypighed, hvad Tidens gnavnende Tand nedbrød. Og over det hele, over det skiftende Billede af Alderdom og Ungdom, over Fortid, Nutid, Fremtid, ruller Korsikas Taager i mærkelig Farverigdom.

Marignano dukkede en Aftenstund frem af disse romantiske Taagedannelser, der afsondrer Byen som en til sig selv henvist lille Verden, og som kun glider til Side for at give Beboerne Indblik til endnu herligere Farverigdom, — til selve deres store Napoleons Ø.

Det var en Sommeraften af dem, der ikke kan beskrives. Marignano laa i luende Alpeglød. Nærmere ved skintes Husenes sværtede, karakteristiske Mure med de uundgaelige Smudsstriber, der betegner Korsikanernes primitive Sundhedsforholdsregler, idet nemlig hvert Hus kaster sin Nødtørftighed og anden Udrensning ud af enkelte Vinduer ned paa en dertil bestemt Plads, der ligger aaben til Beskuelse og Indaanding for forbigaaende. Kun i Koleratider spenderer Kommunen Karbolstænkning, en Luksus Indbyggerne tager imod mere modvillig end imod selve Koleran.

Saa var det den Aften, her skal fortælles om. En indfødt Ingeniør blev sendt op til Marignano for at anlægge en Bjergvej, der skulde gøre Egnen mere tilgængelig for Civilisationen. Han indlejede sig hos en „Proprietær", en Rangtitel alle Byens Indbyggere er i Besiddelse af, eftersom deres Kastanietræers nedfaldende Frugt, deres smaa Vingaarde Høst, de græssende Geder og Bjergets Urter til fulde opfylder deres nøjsomme Fordringer og gør dem uafhængige.

Samme Aften var der Opløb foran Genbohuset, en toetages Bygning. Ingeniøren forhørte sig hos sin Vært om Anledningen hertil. Manden svarede med Stolthed, at Skovenes berømte Konger, Broderne Manzoni og Serpentina den Aften holdt Forsøningsfest derovre efter flere Aars sørgeligt Uvenskab, under hvilket hele Egnen havde lidt, og at de alene kunde takke den ikke mindre berømte Kraftyrste Versini fra Piana for denne gladelige Begivenhed, idet han bar Fortjenesten af, at dette Møde kom i Stand i en fælles trofast Vasals Hus. Festen skulde højtideligholdes med et Maaltid klokken 8 samme Aften, eftersom Byens Gendarm netop var udkommanderede for at fange de samme Brodere nogle Mil derfra i en Nabokommune.

Ingeniøren blev ikke vel til Mode over dette Naboskab. Dels er Vejanlæg i Almindelighed disse Skovgangsmænd imod, eftersom bandede Veje gør deres Kratskjul lettere tilgængelige for Gendarmeren, dels havde han selv et uopgjort Mellemværende med den ene Broder Manzoni. Han betroede dette til sin Vært, men denne smilede overlegent og mente, at hans Gæst ikke behøvede at være Frygt, eftersom han selv var de fredløses gode Ven og aarlig betalte Skat til dem, for at staa under deres Beskyttelse.

Det er ikke usædvanligt, at korsikanske fredløse udskriver en regulær Skat i Landsbyerne under Dødsstraf for den, der ikke erligger denne, og Indbyggerne udreder disse Skatter mere beredvilligt end selve Statsskatten.

Da Klokken slog otte, begav Ingeniøren sig til Ro. I det samme lød tunge Skridt udenfor paa den ujævne Stenbro, Dørhammeren drønedes gennem Huset. Ingeniøren befalede sine Folk at lukke op, og til hans Overraskelse traadte tolv væbnede Mænd ind i hans Stue. Anføreren overbragte ham høfligt men bestemt de fredløses Tilsigelse til at deltage i deres Forsøningsfest.

Ingeniøren vidste, at dersom han nægtede at tage imod denne ejendommelige Indbydelse, var Døden ham vis; en af de nærmeste Dage vilde man finde hans Lig oppe ved Vejanlægget med en Kugle gennem Hoved eller Hjerter. Han takkede derfor tilsyneladende behageligt overrasket og lovede at indfinde sig ved Gildet snarest muligt.

„Vi har Befaling til at bringe Dem med tilbage," sagde Anføreren.

Ingeniøren maatte staa op og klæde sig paa, medens Banditternes Æresvagt saa til med Bøssen ved Fod.

Idet Ingeniør Frasseto gik over Gaden i den klare Sommeraften, slog han Korsets Tegn, sendte en Hilsen til Hjemmet og ønskede sig langt bort fra den krydrede, korsikanske Duft, der er saa ejendommelig berusende for alle fremmede.

Idet han traadte ind i den sværtede Feststue, hvis Lergulv var klæbrig af spildt Vin, øjnede han gennem Tobaksdampen i det usikre Skær fra nogle fladbundede Lerskaalelamper under Loftet tre skæggede Mænd oppe ved Bordenden; de var iført mørke, langhaarede Kofter. Disse vejrbitte, furede Hoveder med graanedes Manker og værdig Holdning gjorde et uforglemmeligt Indtryk paa Ingeniøren. Det var ingen Røvertypen med lynende Øjne og Dolke i Bælterne; han saa her for sig tre Mænd i fri Naturudvikling, i fuld Bevidsthed om deres Magt og Myndighed. Der hvilede et roligt og overlegent Udtryk over disse barske Ansigter, som om deres Ejermænd var sig deres robuste Kraft bevidst og ikke nedlod sig til at misbruge den.

Den ældste Broder Manzoni rejste sig, det hvide Haar stod i Brus om hans kobberbrune Ansigt, med fuldendt Majestæt slog han ud med Haanden og tilkendegav Ingeniøren, at han kunde træde nærmere.

„Jeg takker dig, Broder fra Dalen, at du nedlader dig til at tage Del i vor Fest," udbrød han med blød, fuldtonende Røst, der i Ensomheden vist lød sjældent og derfor ikke var brusten af Overanstrengelse. „Min Ven Padovannis Hus her er dit."

Ingeniøren udvekslede kraftige Næveslag med de tre Mænd.

Den sidste, som var den yngste Manzoni, beholdt hans Haand i sin, og Ingeniøren saa pludselig ind i et Par vredeglødende Øjne.

„Jeg undsagde dig i Vinter, og du har trods set mig ved at overtage dette Vejanlæg paa mine Enemærker. I Aften er du mine Venners Gæst, i Overmorgen er du min, dersom jeg endnu finder dig heroppe."

Ingeniøren blegnede og tog Plads. Hans Overordnede i Ajaccio var vidende om Manzoni's Undsigelse, men kunde som Republikkens Embedsmænd ikke tage Hensyn til en Bandits Trusler. Frasseto var stillet under Gendarmerens specielle Varetægt og blev beordret at overtage Vejanlægget ovenfor Marignano.

Der udspandt sig nu et kort men hæftigt Ordskifte mellem de to Brødre. Ingeniøren forstod, at den ældste talte hans Sag. Derefter vendte han sig til Frasseto, udspurgte ham nøje om Vejanlægget og tilkendegav sin fulde Tilfredshed med Planen som en højkongelig Regent, der slisesætter sine egne Hensyn til Fordel for sit Folks Bedste.

Lidt efter begyndte Dansen, ejendommelig, fantasirig, lidenskabelig, dog altid indenfor en vis Etiketteramme, bevogtet af graanedes Fædre og Brødre, hvis Knive sad løse, og Fætteres Fætre, hvis indbyrdes Slægtforhold næppe var muligt at ftterwise for noget genealogisk Institut, men som alle i et Nu vilde slutte sig sammen; en formentlig Tilsidesættelse af det Hensyn, som skyldtes deres stolte Slægt navn var tilstrækkelig Anledning til, at aarelang Familiekrig kunde udbrøde.

Der dansedes altsaa i den sværtede Festsaal med Hjertes i Glød og majestætisk, spansk Sirlighed, — hvad der nok strengt taget ikke forringer Gløden.

Landsbyernes og Bjergets unge Piger mødte til den sjældne Fest, de fleste med bare Ben, alle med Blomster i Haaret, og hver den, Skovgongerne lystede at favne, smilede dertil.

Ingeniøren dansede med saa længe den ensomme Violin skar Takten for, derefter afleverede han ærbødigt sin barbenede skønne til en gammel, fed Moder, der sad med Papirsvifte, med et tandløst Smil og i en skimmelgrøn Bunke Tøj, der skulde forestille den korsikanske sorte Stadsdragt. At Gala og Nationalfarven er sort hernede under Solens varme Straaler synes mærkeligt men forklares, naar man hører, at der bæres Sorg paa Korsika hele Livet af en Enke, fire Aar for forældres og ligesaa mange frivilligt for Søskende og Venner, kort sagt, der er altid nogen at sørge for i en saa udbredt Familiekreds som den korsikanske.

(Fortsættes.)